

vinski zakon v zadevi šmarnice, in če do leta 1930 ne opuste kmetje šmarnice, naj se vsa najskrajnejša sredstva v to uporabi. Poslanec Janžekovič mu je takoj odgovoril, kakor je zaslužil Petovar s svojim nastopom. Torej s silo nad kmeta, z batino, to bi bilo zopet nekaj za SDS.

Vlada brez skupščine in demokrati.

Naši žerjavci se silno razburjajo nad sedanjo vlado, ker nima zaslonbe v narodni skupščini, da je ta nasilna vlada itd. Priznamo, da je taka vlada vse drugo preje kot pa vlada iz ljudstva. Pripominjamo pa tudi, da je bila vlada Pašič—Pribičević—Žerjav ravno taka vlada kot je sedanja, še ne izpopolnjena vlada, ki tedaj tudi ni imela večine, a je nasilno vladala, posebno še nad Slovenijo!

Demokrati zaničujejo kmeta.

Ko je zborovala mariborska oblastna skupščina, so se nekateri demokrati govorniki, med temi dr. Baričević, dovolili govoriti, da je ta skupščina nesposobna za delo. Isto so potem ponavljali demokrati listi z »Jutrom« na čelu. Kaj pa je bil vzrok, da so tako govorili in pisali? V tej skupščini je dosti kmetijskih poslancev, ta gospoda pa misli, da zna le ona zborovati. Naši poslanci z dežele pa so te ljudi osramotili s svojimi govori kot tudi s svojimi predlogi, da je celo v Ljubljani demokrat dr. Kramer moral priznati to delo, ko je o naši skupščini govoril. Ko pa je »Jutro« pisalo, da so takorekoč kmetijski poslanci za nič, je pa menda mislilo na svojega Finžgarja ali Perkoviča, ker teh dveh pa res ni bilo nič slišati v skupščini. —

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

O novi vladi. Zadnjič smo le na kratko poročali, da smo kar na hitro dobili novo vlado. Sedanja vlada, ki se ne naslanja na parlament, je res nekaj posebnega. Sestavljena je iz posameznih poslancev radikalne in Davidovičeve demokratske stranke, a večina poslancev teh dveh strank je ostala z ozirom na politični položaj prav dlhina do take vlade. Zato se je takoj drugi dan že pričelo razpravljati, kako bi se naj vlada spopolnila, ker je itak pet ministrstev praznih. Domneva se na vse načine in ugiba katera skupina še pojde v to vlado. Ker pa so zdaj pravoslavni velikonočni prazniki, bo gotovo rešitev tega vprašanja odložena za nekaj dni, do konca tega meseca.

Igramo se — vlado! Tako izgleda v naši državi to večno spreminjanje vlade, da bomo začeli že mesece šteti po teh izpremembah. Je to znamenje, da poleg ljudstva, ki naj odloča po svojih poslancih, hočejo še nekateri drugi krogi imeti sami še večjo odločilno besedo kot pa ljudstvo. Izpremembe v vladi so že dalje časa kazale na to, posebno pa zadnja, ker imamo vlado iz parlamenta, pa brez strank. Ti krogi, ki se jih sicer v javnosti ne vidi in ne imenuje, hočejo s to vlado dati podlago novi veliki državni stranki, ki naj bi se zdaj ustanovila, potem si vse lepo pripravila za volitve, nato volitve izvedla, dobila okrog 190 poslancev, kot pravijo, pa tako imela vlado neovirano v rokah. Na videz bi torej bila vlada iz skupščine, dejansko pa tako kot je danes. Toda — računa se lahko, izpeljati pa je težko. Tako se že zdaj nadajajo ti krogi in uvidevajo, da ne bo šlo kar tako. Maksimoviča kličejo nazaj za notranjega ministra, druge zopet, da pridobijo posamezne skupine v radikalni stranki, iščejo Hrvatine in namigujejo Slovence, da je prost vstop. Pričakovati je, da bodo politični voditelji mogli to zmešnjavo in igre z vladami prekiniti in ustvariti delovno vlado, ki bo izvedla velik načrt, ki ga je pripravila SLS za časa, ko je bila v vladi. —

Narodna skupščina — razpuščena in ni razpuščena. Prvotna poročila so prinesla vest, da je narodna skupščina razpuščena. Nekateri listi so priobčili celo ukaz s številko in datumom. Zdaj pa vlada trdi, da temu ni tako, da bo skupščina zborovala v začetku maja.

Sedanja vlada — volilna vlada, je in ni. Sedanja vlada je sploh tako skrivnostna, da jo je težko pogruntati. En dan je volilna, drugi dan ne. Vse to pa kaže, da dolgo ta vlada ne bo taka kot je, pa naj bo volilna ali ne. Slovenci zahtevajo, da se zadeva uredi in da imajo svoje zastopnike v vladi. —

Javno zahvalo SLS — je napisalo glavno glasilo radikalov »Samouprava« za njeno požrtvovalno delo v vladi, kjer je tako državotvorno in požrtvovalno delala za ure-

Poročila S. L. S.

Veličasten shod Slov. ljudske stranke v Slovenskih goricah. V nedeljo, dne 24. t. m. se je vršila pri Sv. Lenartu v Slov. goricah veličastna manifestacija za ideje SLS. Na shodu, ki ga je priredila okrajna organizacija SLS za lenartski okraj, je bilo navzočih na stotine naših najboljših mož, okoli 30 županov in 5 oblastnih poslancev. Pred zborovanjem je imela občini zbor in odborovo sejo okrajna organizacija SLS, na kateri je podal poslanec Žebot zaupno politično poročilo. Izvoljen je bil stari odbor z župnikom gospodom Gomilšekom na čelu. Zborovanje, kateremu je predsedoval gospod župnik Gomilšek, se je udeležila tudi deputacija radikalne stranke iz Maribora z načelnikom gospodom dr. Ravnikom. Govorili so narodni poslanec gospod Franjo Žebot, poslanec oblastne skupščine dr. Veble, zastopnik radikalov dr. Ravnik, oblastni poslanci gospod Alojzij Zupančič, dalje g. Stabej, g. Kores in g. Poljanec. Sprejete so bile važne resolucije, nakar je bil shod zaključen. Natančnejše poročilo o tem veličastnem shodu smo morali radi pomanjkanja prostora odložiti za pripodnjiti.

Parlamentu njegove pravice. Na belo nedeljo je bilo pri Sv. Križu pri Ljutomeru zborovanje zaupnikov SLS iz celega ljutomersko-gornjeradganskega okraja. Zborovanje je bilo izvrstno obiskano. Poslanec dr. Hohnjec je podal izšrpno poročilo o delovanju, naporih in uspehih poslancev SLS v poslednji Uzunovičevi vladi, o velikonočnih dogodkih v Beogradu, o protiparlamentarnem postopku sedanje vlade, iz koje so poleg Hrvatov izključeni tudi Slovenci. Z izvajanjem dr. Hohnjeca so soglašali vsi zbrani volilci in zastopniki krajevnih organizacij brez izjeme, kakor so tudi z odobravanjem vzeli na znanje njegovo poročilo o

ditev gospodarskih razmer. Omenjeni članek je povzročil veliko pozornost po Beogradu, posebno še, ker je bil s tem dr. Žerjav razkrinkan, ki je opljuval SLS z očitki, češ, da v vladi dela le za Slovenijo, ne pa tudi za celo državo!

Radič in nova vlada. Radič je danes kot vlak, ki je s tira padel. Ne more več s svojo zavozeno politiko dohivati naglih političnih izprememb, ki grede preko njega. —

Pribičević in SDS je zavzela ostro stališče proti vladi, češ, da je nasilna, ker nima večine v skupščini, ko pa je on leta 1924 šel v tako vlado in ustanovil oni toliko proklinjani PP režim, je bilo to državotvorno. Zadnji čas pa je SDS tega mnenja, da mora, če treba tudi v to vlado, ker sicer država propade. Potem pa z Bogom, Jugoslavija, če je tvoja usoda res odvisna le od SDS.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Izid volitev v Avstriji. Morda še za nobene volitve ni bilo toliko boja, kot ravno za te. Socialdemokrati so hoteli osvojiti deželne in državni zbor za vsako ceno. Boj je bil nad en mesec skoro za vsakega posameznega volilca. Zato je šlo volit povsod nad 80 odstotkov volilcev, ponekod pa skoroda vsi. Posebno so se držali tudi kmetje, ki so kljub slabemu vremenu šli na volišče. Izid je sledeč: krščansko socialna stranka je ostala najmočnejša: ima 75 poslancev, socialdemokrati 71, velenemci 10, kmetijski 9. Ker je bila istočasno volitev v deželni zbor, so se Slovenci na Koroškem še dosti dobro držali in ohranili svoja dva mandata. Zanimiva je ta slika o dveh borečih se strankah, od katerih ena zastopa krščansko stališče, druga pa brezversko. Pri teh volitvah je v resnici šlo za zmago krščanske misli v javnem življenju. Zmagala je misel krščanstva, vendar bo treba čuječnosti, da zmaga tudi za naprej ostane.

Italija se bo opekla! Dolgo je upala Italija, da se ji bo posrečilo, da bi dobila tudi Anglijo na svojo stran. Zdaj pa se je naenkrat vse zasukalo. Francoska in Anglija sta se domenili, da ne bosta mirno pustili Italiji šušmariti po Balkanu, kakor se ji zdi. Italija je že dobila v tem oziru migljaje, ki so Mussolinija zelo razburili, da je znova ves divji začel zapirati svoje politične nasprotnike.

Revolucija v Albaniji pripravljena. Da bi bilo povoda za vojno nastopiti v Albaniji, je pripravljeno vse potrebno, da se nalašč o pravem času uprizoni revolucija, ki bi zaključila s tem, da italijanska vojska vkoraka v Albanijo.

Rumunija se je v notranjepolitičnem življenju pomirila, ker se je zdravje kralja Ferdinanda zboljšalo. V zunanji politiki pa se je začela bolj kot do zdaj zavedati, da je članice zveze Jugoslavija—Rumunija—Češka (mala antanta).

Na Grškem bodo še enkrat poizkusili z revolucijo. Doli so se ljudje na te revolucije in puško tako navadili, kot pri nas možki na tobak. Kaditi se mora!

Zenska povzročila padeč vlade na Japonskem. Gospa Suzuki, najbogatejša ženska na svetu, Japonka po rodu, je povzročila s tem, da je vse njeno velikansko svetovno podjetje šlo v konkurz, tudi padeč japonske vlade.

Rusija se bliža Jugoslaviji. Ruski poslanik v Berlinu je iz Leningrada dobil nalogo, da mora stopiti v stik z Jugoslavijo s katero se naj čimprej upostavijo zveze. —

Vojska na Kitajskem se nadaljuje. General Čang-kajšek vodja kantonske vojske je začel preganjati komuniste ki so hoteli te neredne razmere uporabiti za svoje nepoštenne cilje. Enako se je izjavil da tudi odneha v boju zoper Čangsolina če ta sprejme njegova načela za ureditev razmer na Kitajskem. Japonka je pa izjavila, da teh medsebojnih bojev ne bo več mirno gledala, pač pa bo posegla vmes.

Preganjanje kristjanov v Mehiki se nadaljuje. Vlada je dala izgnati tri nadškofe in pet škofov, ker hoče pač udariti pastirje, da bi se čreda razkropile. Pa se moti. Bog je močnejši od te vlade, ki se zastonj trudi zoper Boga in njegovo Cerkev. Mehika nam pač daje žalosten zgled, kam vodi liberalizem.

Kaj je novega?

Seznam župnij, v katerih se bodo letos vršile birmske slovesnosti: Sv. Marjeta niže Ptuja 8. maja. Polensak, Sv. Marjeta 9. maja, Sv. Lovrenc v Slov. goricah 10. maja, Sv. Andraž v Slov. goricah 11. maja, Sv. Urban pri Ptuj 12. maja, Sv. Marko niže

zunanjepolitičnem položaju, zlasti o našem sporu z Italijo. O delovanju SLS v mariborski oblastni skupščini je poročal njen član poslanec Jakob Rajh, kateremu je soglasno bila izrečena zaupnica. Soglasno je tudi bila sprejeta naslednja resolucija: »Volilci, zbrani na zboru zaupnikov SLS iz celega ljutomersko-gornjeradganskega okraja pri Sv. Križu pri Ljutomeru dne 24. aprila, izražajo poslanecem SLS, ki zastopajo slovensko ljudstvo v narodni skupščini v Beogradu, priznanje in zahvalo za smotreno in uspešno delovanje v vladi. Obzalujejo, da se je s spremembo vlade temu stvarnemu in koristnemu delovanju v blagor države in ljudstva, zlasti slovenskega naroda za sedaj napravil konec ter da je Slovenija v centralni vladi v Beogradu ostala brez zastopstva. Obsojajo neparlamentarno postopanje pri spremembi vlade o Veliki noči, ko se ni oziralo na pravice legitimnega ljudskega zastopstva na postavitev, odnosno na odpušitev vlade. Zahtevajo, da se s početkom izrednega zasedanja narodne skupščine ne čaka do 1. avgusta, marveč da se parlament naše države čimprej pozove na zasedanje.«

Pri Sv. Miklavžu pri Ormožu se vrši v nedeljo, dne 1. maja po rani službi božji v običajnem prostoru shod Slovenske ljudske stranke. Poroča gospod poslanec Bedjanič. Politični dogodki preteklih dni gotovo zanimajo vsakega, zato pridite vsi!

Tajništvo Slovenske ljudske stranke v Celju se je preselilo v nove prostore v hišo Ljudske posojilnice, Cankarjeva ulica 4. Istotam se odslej nahaja celjska podružnica uprave uredništva »Slovenca« ter javna knjižnica celjskega prosvetnega društva. Somsiljeniki iz Celja in celjskovranskega okraja, poslužujte se v obilnem številu te svoje ljudske pisarne!

Ptj 14. maja, Ptuj, Sv. Jurij 15. maja, Ptuj, Sv. Peter in Pavel 16. maja, Vurberg, Sv. Marija 17. maja, Hajdina, Sv. Martin 18. maja, Sv. Mihael nad Mozirjem 18. junija, Mozirje, Sv. Jurij 19. junija, Rečica, Sv. Kancijan 20. junija, Ljubno, Sv. Elizabeta 21. junija, Luče, Sv. Lovrenc 22. junija, Solčava, Sv. Marija 23. junija, Sv. Frančišek v Stražah 25. junija, Gornji Grad, Sv. Mohor in F. 26. junija, Novaštifta, Sv. Marija 27. junija, Bočna, Sv. Peter 28. junija, Sv. Martin ob Dreti 29. junija, Nazarje, Sv. Marija 30. junija, Sv. Rupert nad Laškim 9. julija, Sv. Martin nad Laškim 10. julija, Rimske toplice, Sv. M. 11. julija, Sv. Jedert nad Laškim 12. julija, Dol, Sv. Jakob 13. julija, Trbovlje, Sv. Martin 14. julija, Širje, Sv. Marija 16. julija, Loka Sv. Helena 17. julija, Razborje, Sv. Janez K. 18. julija, Jurklošter, Sv. Mavr. 19. julija, Sv. Miklavž nad Laškim 20. julija, Sv. Lenart nad Laškim 21. julija, Sv. Jurij v Slov. goricah 4. septembra, Sv. Marija Snežna 5. septembra, Sv. Ana na Krembergu 6. septembra, Sv. Benedikt v Slov. goricah 7. septembra, Negova, Sv. Marija 8. septembra, Sv. Anton v Slov. goricah 10. septembra, Presveta Trojica v Slov. goricah 11. sept. Sv. Bollenk v Slov. goricah 12. septembra, Sv. Rupert v Slov. goricah 13. septembra in Sv. Lenart v Slov. goricah 14. sept. 1927. Maribor dne 5. in Celje dne 6. junija t. l.

Na potovanje v sveto deželo in v Egipt so ta četrtlet odpovali sledeči gospodje iz Jugoslavije: Narodni posl. dr. Hohnjec, kipar-umetnik Meštrovič, vseučiliški profesor prelat dr. Matija Slavič, zagrebški mestni župnik msgr. Rittig, Mirko Kapič, upravitelj škof. posestev v Zagrebu, kanonik Časl Franc iz Maribora, profesor Cestnik iz Celja, hotelir Mikolič iz Ljubljane, katehet Zmave Jožef iz Trbovelj, kaplan A. Zalar iz Vidma, Ivan Kos, veleposelnik iz Slov. Bistrice, 2 inozemca in prof. dr. Jehart, ki je vodja in prireditelj potovanja.

Duhovniške vesti. Za arhidijakona v Konjicah je imenovan sedanji provizor, gospod vikar Franc Tovornik. Dosedanji slovenski kaplan v Belgradu g. Martin Medved, je stopil v službo vojaškega kurata.

Smrt mladega duhovnika. V Kapeli pri Radencih je umrl pri svojih sorodnikih mladi kaplan g. Jože Domanjko. Pokojni je bil rojen 18. aprila 1901 v Ločah pri Konjicah. Gimnazijo in bogoslovje je študiral v Mariboru. Kot bogoslovec je odslužil svoje vojaški rok, nato pa je nadaljeval bogoslovne študije na ljubljanski univerzi. Lansko leto je bil posvečen in je nato kaplanoval v Sevnici ob Savi, kjer je zbolel. Po operaciji v mariborski bolnici je neprestano bolehal; zdravil se je nekaj časa na Golniku, zadnje mesece pa je prebil pri sorodnikih v Kapeli, kjer ga je sredi najlepše dobe ugrabila smrt. Bil je krepke in vesele narave ter je kot duhovnik mnogo obetal. Pogreb se vrši v ponedeljek dopoldne ob 10. uri. N. v m. p.

Nedeljski izleti iz Maribora v Svečino. Ta krasna obmejna točka je bila Mariborčanom dosedaj sicer poznani, toda radi oddaljenosti in slabih prometnih zvez jo je le malokdo posecal. Sedaj pa je upeljal lastnik avtomobila tudi nedeljske vožnje z avtomobilom nalašč za izletnike. Avtomobil vozi vsako nedeljo in praznik popoldne ob 14. uri izpred gostilne Spatzek ter se vrača nazaj iz Svečine ob 20. uri. Izletnikom je na razpolago gostilna Arh z prvovrstno kapljico in jedili.

Zanimiva razsodba stola sedmorice. Slovenski štaterski javnosti je še v živem spominu slučaj Markuzi, ki se je obravnaval lansko leto dvakrat pred poroto. Pri celi zadevi je šlo za roparski umor, ki se je doigral pred 6 leti v Slov. goricah. Bil je umorjen nek neznan prekupec s sadjem in so našli truplo v benediškem gozdu. Na obtožni klopi so bili: Zakonec Ivan in Ana Markuzi, Ivanov brat Jožef Markuzi in posestnik Mihael Zemljčič od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Zaslüšanih je bilo 48 prič in je druga porotna obravnava trajala tri dni in šele v nedeljo, 19. septembra je bila izrečena obsodba. Vsi obtoženci so tajili dejanje in v celo zadevo se tudi potom izpovedali prič ni moglo posvetiti z jasnostjo ter gotovostjo. Ta nezasnost je zelo otežkočala potek razprave in kljub trodnevni razpravljani si niso mogli ustvariti porotniki popolnoma jasne slike. Stavljanih je bilo na porotnike več vprašanj in razsodba se je glasila: Ivan Markuzi je bil obsojen na smrt na vešalih njegov brat Jožef in Mihael Zemljčič na dosmrtno ječo in Ana Markuzi na tri leta težke ječe. Proti tej razsodbi je bil vložen priziv na stol sedmorice in v petek je prišla rešitev priziva iz Zagreba. Stol sedmorice je potrdil smrtno obsodbo glede Ivana Markuzija, obsodil pa tudi Jožefa Markuzija in Mihaela Zemljčiča na vešala, le obsodbo Ane Markuzi je potrdil. Od prevrata do danes je ravnokar beleženi slučaj prvi, ko je stol sedmorice, ki navadno spreminja smrtno kazen v dosmrtno ječo smrtno

Občinske volitve v laškem okraju so razpisane v občinah Laško, Sv. Lenart nad Laškim in Jurklošter na dan 26. junija 1927. Razpis volitev v občini Marija Gradec na dan 26. junija je veliki župan razveljavil, ker šele meseca oktobra preteče odbori funkcija doba.

O ribarstvu. Z dnem 1. aprila letos je na podlagi proračunskih pooblastil čl. 236 ribarski zakon veljaven na bivšem Kranjskem z dne 18. avgusta 1888 veljaven tudi v celi ljubljanski in mariborski oblasti.

Naša društva.

Okrožnica prosvetnim organizacijam in društvom. — Od raznih strani prihajajo poizvedbe, zakaj pri društvenih prireditvah finančna kontrola še vedno 20 odstotne takse zahteva, čeprav določa najnovejši dostavek k finančnemu zakonu, L 927-28- da prosvetna društva le 10 odstotkov od skupščine na vstopnice plačujejo. Da so društva na jasnem, sporočamo ugotovitev, da še mora ministrstvo za vse razne slučaje in prireditvene panoge izdelati pravilnik, ki bo vseboval vse podrobne zakonite določbe, in to obširno delo vzame več časa. Dokler torej ta pravilnik ne izide, ostane pri društvenih prireditvah še stari zakon v veljavi, da se plačuje 20 odstotna taksa ozir., da se za vsako posamezno prireditev prosi za umetniško oddeljenje ministrstva prosvete v Beogradu za 10 odstotno znižanje takse. Kdaj bode pravilnik novi zakon o takсах uveljavil, se bodo društva obvestilo. — Prosvetna zveza v Mariboru.

Prvi nastop mariborskega pevskega okrožja. Dne 15. maja popoldne bodo nastopili razni zbori mariborskega pevskega okrožja v dvorani Götz v Mariboru. To bo prva prireditev te vrste v Mariboru. Najpreje bo vsak zbor zapel nekaj pesmi, potem pa vsi zbori skupaj. Sodelo-